

УДК 330.322

В.В. Лаптева, здобувач

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Організаційне забезпечення підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств

У статті представлені етапи організації безперервного інвестиційного процесу на промисловому підприємстві. Представлена класифікація інвестицій за категоріями. Визначені чинники, які визначають схильність до інвестування, тобто необхідність чи доцільність інвестиційного проекту. Запропонована раціональна модель організації розробки і прийняття інвестиційних рішень на підприємстві. З метою ілюстрації гнучкості інвестиційної політики до змін економічного середовища простежена еволюція змін в інвестиційній політиці промислового підприємства. Визначені основні характеристики раціональної організації інвестиційного процесу на підприємстві.

інвестиції, підприємство, привабливість, процес, проект

В.В. Лаптева

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

Организационное обеспечение повышения инвестиционной привлекательности промышленных предприятий

В статье рассмотрены этапы организации непрерывного инвестиционного процесса на промышленном предприятии. Представлена классификация инвестиций по категориям. Определены факторы, которые определяют склонность к инвестированию, есть необходимость или целесообразность инвестиционного проекта. Предложенная рациональная модель организации разработки и принятия инвестиционных решений на предприятии. С целью иллюстрации гибкости инвестиционной политики к изменениям экономической среды прослежена эволюция изменений в инвестиционной политике промышленного предприятия. Определены основные характеристики рациональной организации инвестиционного процесса на предприятии.

инвестиции, предприятие, привлекательность, процесс, проект

Постановка проблеми. У сучасних умовах результуючий показник вищого менеджменту підприємства, критерій ефективності його діяльності – максимізація вартості власного капіталу, тобто підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Управління підвищенням інвестиційної привабливості промислового підприємства в цьому дослідженні розглядається як інструмент стратегічного планування, що, у свою чергу, є складовою стратегічного менеджменту і передбачає планування на забезпечення довгострокового існування і рентабельності.

Такий підхід у новому економічному мисленні у вітчизняній практиці потребує серйозної зміни управлінського інструментарію, розвитку підприємства, що дозволяє реалізовувати головну стратегічну мету. Серед найважливіших чинників підвищення інвестиційної привабливості промислового підприємства в умовах трансформаційних процесів в економіці стають: передпланові науково обґрунтовані дослідження, раціональне інвестування, ефективна інвестиційно-інноваційна політика, що дозволяє досягти компромісу і погоджувати головну мету функціонування підприємства – максимізацію його інвестиційної привабливості з іншими приватними цілями.

Огляд наукових підходів. Проблема розміщення інвестицій на вітчизняних промислових підприємствах присвячено багато праць економістів та науковців. Концепцію управління вартістю підприємства, його інвестиційну привабливість у практичній площині розробляли Аркатов А., Бішоп Д., Брейлі Р., Ван Хорн Д., Віленський П., Захарченко В., Ковалев В., Кондратьев В., Коупленд Т., Модільяні Ф., Раппапорт А., Скотт М., Стюарт Б., Шапіро В., Шарп У. та ін.

Проте аналіз наукових публікацій свідчить, що деякі важливі проблеми, такі як ланцюг «раціональне інвестування – підвищення інвестиційної привабливості» практично не розглядалися і у теоретичній та методичній площині та вивчені недостатньо. Багато питань, пов'язаних із розробкою методичних аспектів стратегії розвитку підприємства, орієнтованої на підвищення його інвестиційної привабливості, оцінки ефективності здійснення інвестиційного процесу з позиції зміни вартості бізнесу та ін. потребують подальших досліджень.

Мета статті – визначити основні аспекти організаційного забезпечення підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств.

Результати дослідження. Значна увага в теорії інвестицій приділяється процедурам обґрунтування прийняття інвестиційних рішень, за які зазвичай беруть оцінку ефективності інвестицій [1; 5; 6; 7]. Проте очевидно, що оцінка ефективності інвестиційного проекту є лише одним з етапів інвестиційного процесу. Процес інвестування може мати безперервний або дискретний характер, але він завжди розтягнутий у часі і циклічно поновлюється – у міру виникнення потреби в реалізації нових інвестиційних проектів.

Оскільки напрями інвестицій завжди впливають на зміну інвестиційної привабливості, оптимальною є організація безперервного інвестиційного процесу на підприємстві [1; 3; 8; 11], що містить такі етапи:

1. Розробка інвестиційної стратегії підприємства, яка відповідає загальному стратегічному напрямку розвитку. Оскільки реалізація будь-якої стратегії пов'язана з рухом інвестиційних ресурсів, то її формування має на увазі виявлення пріоритетних напрямів капіталовкладень і встановлення оптимального (за критерієм підвищення конкурентоспроможності підприємства) розподілу ресурсів між ними.

2. Збирання інформації. На цьому етапі виникають питання про необхідність, доцільність чи небажаність здійснення інвестицій. Наприклад, збільшення кількості бракованих виробів або перебої устаткування у виробничому підрозділі викликають необхідність в інвестиціях на заміну. У разі, коли на ринку існує функціональний аналог такого устаткування, але більш технологічно досконалий, а його установа забезпечать підприємству конкретну перевагу щодо витрат або якості, доцільні інвестиції на заміну з модернізацією. Якщо ж генеральна стратегія підприємства передбачає вихід на нові ринки збуту, це припускає інвестиції в розширення виробництва.

Поширеною є класифікація інвестицій за категоріями, яка передбачає диференціацію норми прибутку. Вона вирізняє такі типи вкладень: «вимушені», тобто здійснювані для підвищення надійності виробництва і техніки безпеки; вживані заради збереження позицій на ринку (мінімальна норма прибутку 6–7 %); в оновлення основних фондів та підтримання безперервної діяльності (12 %); з метою економії витрат (15 %); для збільшення доходів (20 %); ризикові (25 % і вище) [9]. Хоча норму прибутку на інвестиції слід визнати далеко не досконалим критерієм і нині застосовуваним лише для оцінки невеликих короткострокових проектів, а також для вимірювання ефективності вкладень окремих підрозділів компанії, зазначена класифікація досить слушно відбиває можливі цілі інвестування.

3. Пошук і відбір конкретних інвестиційних проектів. У межах одного типу

капіталовкладень зазвичай існує кілька конкуруючих проектів, що розрізняються своїми параметрами: строком здійснення, часовим розподілом грошових потоків від проекту; потужністю або продуктивністю; способами фінансування та ін. Аналіз варіантів інвестиційних проектів передбачає як кількісні, так і якісні критерії. Оцінка, у точному смислі цього слова, бере до уваги тільки кількісні та грошові аспекти. Проте очевидно, що можуть існувати й якісні причини, які впливають на прийняття чи відхилення проекту, наприклад відсутність кваліфікованого персоналу, здатного реалізувати проект.

Усі обмеження, які впливають на процес інвестиційного рішення, можна об'єднати в три групи: схильність до інвестування, здатність реалізувати проект, фінансові обмеження [9]. До чинників, які визначають схильність до інвестування, тобто необхідність чи доцільність інвестиційного проекту, належать: необхідність підтримки існуючих обсягів продажу і виробництва; виконання вимог з охорони праці та навколишнього середовища; можливість зменшення витрат виробництва; можливість підвищення якості продукції; співвідношення між необхідністю розширення виробництва та існуючими виробничими потужностями; можливість підвищення норми прибутку; інші чинники, пов'язані з характером генеральної стратегії розвитку підприємства.

Традиційно найбільш значний вплив на прийняття чи відхилення інвестиційного проекту справляють фінансові обмеження. При цьому їх дія поширюється лише у бік зниження сум капіталовкладень. При виникненні непередбачених грошових надходжень вони зазвичай витрачаються на потреби поточної виробничої діяльності. Фінансові обмеження зумовлені розміром грошових надходжень як із власних джерел (чистий прибуток, амортизація, пільги при оподаткуванні, можливість скорочення оборотного капіталу), так і у вигляді позичених коштів.

4. Вибір джерел фінансування, прогнозування фінансових потоків.

5. Контроль за реалізацією інвестиційної стратегії. Практичним вираженням цього етапу є поточний (оперативний) та ретроспективний аналіз ефективності інвестиційних проектів, під час якого виявляється відповідність фактичних грошових потоків запланованому їх рівню і причини відхилень, розробляються заходи щодо їх усунення. Тут доцільно коротко висвітлити питання інвестиційного планування як схеми, відповідно до якої провадиться контроль за реалізацією стратегії.

Стратегічне планування капіталовкладень, здійснюване на підприємствах, інвестиційна діяльність яких зводиться не до здійснення капіталовкладень в умовах крайньої необхідності, а до безперервної реалізації раціональної інвестиційної стратегії, спрямованої на підвищення конкурентоспроможності та підвищення привабливості; має, як правило, два або три тимчасових горизонти. За тривісного характеру зі стратегічного планування капіталовкладень зазвичай складається стратегічний план на значний часовий горизонт (7–10 років), який визначає: загальні напрями діяльності підприємства; бюджетний план на три роки, в якому закладений прогноз кількох категорій інвестиційних проектів, необхідних або доцільних для реалізації, та фінансовий прогноз (план) на рік. Щорічний фінансовий план капіталовкладень складається, виходячи з результатів аналізу діяльності підприємства за попередній рік, і включає прогноз і цілі інвестування на наступний рік у розрізі підрозділів або дочірніх підприємств. За дворівневого планування бюджетний план не складається.

Очевидно, що за безперервної організації інвестиційного процесу зазначені плани містять у собі кілька інвестиційних проектів, що перебувають на різних стадіях розробки та реалізації.

Залежно від обсягу проекту інвестиційних ресурсів і стратегічної важливості рішення про реалізацію проекту може прийматися на рівні підрозділу, групи

підрозділів або вищого керівництва підприємства.

У працях [5; 9] пропонується організувати інвестиційний процес таким чином, щоб на рівні підрозділів корпорації здійснювалися настанови за частинами проектів до відповідних підприємств. Відділення не мають можливості включати показники продажу, прибутку і доходу, пов'язані з проектами другої групи, у свої довгострокові прогнози, проте можуть робити оцінки впливу таких проектів на ці прогнози. Подібна організація інвестиційного процесу сприяє посиленню контролю за відповідністю прийнятих стратегічних напрямів інвестування змінюваним ринковим умовам. У разі, коли зростає частка надходжень від проектів, які не відповідають стратегічним настановам підприємства, але реалізація яких доцільна з тих чи інших причин, може виникнути необхідність у перегляді або коригуванні стратегічних напрямів інвестування.

Заплановані в стратегічному довгостроковому прогнозі інвестиційні проекти переносяться в щорічні фінансові плани. Невідповідність між довгостроковим і короткостроковим плануванням може виникати у разі прискореної реалізації або відкладання проектів залежно від змін ринкової кон'юнктури. Якщо підприємство дотримується виробленої інвестиційної стратегії, то в періоди несприятливої кон'юнктури і фінансових труднощів відбувається не відмова від проектів, а посилення критеріїв їх відбору, що приводить до зниження рівня капіталовкладень зі збереженням стратегічних напрямів інвестування.

Таким чином, оцінка економічної ефективності інвестицій є тільки одним з елементів загального інвестиційного процесу на підприємстві, а дієвість фінансового відбору критеріїв залежить, насамперед, від інформації про необхідність або небажаність інвестицій та вивчення всіх можливих варіантів інвестиційного рішення. Погодимось з автором [7], що марно було б убачати тільки у фінансовому підході панацею, яка дозволила б оптимізувати процес від початку до кінця і гарантувала б підприємству гармонійне економічне зростання.

Насправді оптимізація інвестиційного процесу є глобальною організаційною проблемою, фінансові прийоми якої досить прості і розроблені в економічній літературі.

Основним завданням організації управління інвестиційним процесом на підприємстві є створення найсприятливіших умов для підвищення ефективності внутрішнього впливу на процес інвестування, а також стійкості та гнучкості інвестиційної політики до змін ринкової кон'юнктури за одночасного скорочення витрат, пов'язаних з процесом управління.

Для ілюстрації гнучкості інвестиційної політики до змін економічного середовища доцільно простежити еволюцію змін в інвестиційній політиці корпорації.

По-перше, перетворюється структура капіталовкладень – значну питому вагу мають вкладення в людський капітал та нематеріальні активи [13; 14].

По-друге, відбувається зміна критеріїв оцінки ефективності інвестиційної політики. Тривалий час найважливішим індикатором вважався показник доходу від однієї акції, яка знаходила відображення в корпоративних звітах і фінансових аналітичних оглядах і рейтингах. При цьому надзвичайно поширеною була позиція, що між доходами від акції і ринковою привабливістю компанії (цінами на акції) існує пряма залежність. Насправді ж, засвідчують дослідження [2; 10], жорсткої прямої залежності між зазначеними показниками (за винятком короткострокових ринкових коливань курсу) не існує.

Наприклад, для американських компаній, на базі яких розраховується біржовий індекс «Standard&Poors 500», у 1989–1991 рр. доходи від акції падали в середньому на 11,9 % за рік, водночас ринкова вартість корпорацій збільшувалася щороку на 20,6 %. У

1992–1998 рр. спостерігалася протилежна картина: доходи від акції зросли на 22 %, а ринкова вартість компаній – усього на 5,7 %. У 1995–1998 рр. співвідношення показників знову змінилося – відповідно 12,5 і 30,2 %.

Очевидно, що зростання доходу від акції фактично означає споживання потенційних інвестиційних ресурсів, тоді як реінвестування прибутку в розвиток підприємства розцінюється як накопичення капіталу з метою збільшення майбутнього споживання.

Крім того, зазначені зрушення у структурі капіталовкладень у бік нематеріальних ресурсів викликали сумніви у правомірності використання таких показників, як норма прибутку інвестиційного проекту і дохід від однієї акції як адекватних індикаторів інвестиційної активності. Тому у 90-х рр. ХХ ст. дедалі більший розвиток отримує оцінка діяльності підприємств в інвестиційній сфері крізь призму зміни привабливості підприємства для акціонерів, що дозволяє визначити не тільки ефективність окремих проектів, які формують інвестиційний портфель підприємства загалом. Методи такої оцінки пов'язують чисту зведену вартість грошових потоків від усіх інвестиційних проектів підприємства в прогностичний період, поточну вартість його цінних паперів, які котируються на фондовому ринку, і залишкову вартість підприємства.

По-третє, відбуваються зміни в самій структурі підприємства і виникнення підприємства нового типу, а саме – перехід від вкладень у вертикальну інтеграцію (для забезпечення надійності поставок продукції, яка споживається та випускається в умовах нерозвинутого ринку проміжних товарів) до вкладень в горизонтальну інтеграцію та спеціалізації на найбільш ефективних сферах діяльності. Процеси глобалізації капіталу, комунікацій, трудових та інформаційних ресурсів зумовили формування нового типу підприємств, що характеризуються такими особливостями:

- головними видами ресурсів, що беруть участь у створенні капіталу, є персонал підприємства та інформація. Матеріальні активи перестають бути основним джерелом економічної ренти;
- дедалі більшу частку у складі об'єктів інвестування мають нематеріальні активи;
- відбувається відмова від жорсткого контролю за постачальниками і споживачами.

В Україні існує протилежна тенденція спрямування інвестиційних ресурсів: за слабкості конкретних відносин, непрозорості ринку та інформаційного відставання посилюються процеси диверсифікації та створення багатогалузевих холдингів та бізнесу [4, с. 528]. Зазначені автори піддають критиці таку інвестиційну політику і вважають, що українські підприємства мають розробляти інвестиційну стратегію згідно з існуючими світовими тенденціями. З нашого погляду, така позиція не цілком коректна через значні відмінності у зовнішній шкоді і можливостях західних і українських підприємств. Дійсно, зайва диверсифікація означає розпорощення обмежених інвестиційних ресурсів замість того, щоб сконцентруватись на одному стратегічно важливому напрямі. Крім того, погодимось з авторами [9], що тут існує небезпека корпоративного соціалізму, коли ресурси перерозподіляються від сильних підрозділів до слабих, що веде до втрати конкретних переваг підприємства. Водночас ці доводи справедливі для підприємств, які вже мають достатні інвестиційні ресурси, перед якими постає проблема вибору між стратегіями диверсифікації або спеціалізації. Крайньою формою стратегії, протилежної диверсифікації, виступає так званий аутсортинг, коли в результаті звільнення від непрофільних виробництв та розпродажу активів у підприємства залишаються тільки такі функції, як розробка ноу-хау і нової продукції, а всі інші (у тому числі маркетинг, основне виробництво, продаж і

післяпродажне обслуговування) передаються іншим фірмам.

Для України ж характерна протилежна ситуація – дефіцит інвестиційних ресурсів. У цих умовах ПФГ або інші форми вертикальної міжгалузевої інтеграції можуть виступати як необхідний елемент інституційного середовища, що знижує транзакційні витрати і ціну інвестиційних ресурсів для їх учасників.

Довгий час у вітчизняних публікаціях сильно перебільшувалася роль ПФГ в стабілізації економіки України [4, с. 527]. Практика засвідчила, що цим формам бізнесу притаманні свої недоліки, наприклад крайня вразливість до наслідків фінансової кризи або уповільнена сприйнятливність до змін середовища.

Також постійно перебільшується роль фондових бірж та інвестиційних фондів як інструментів поповнення підприємств інвестиціями. Ситуація на світових фінансових ринках останні п'ять років складається так, що інвестори почали виводити гроші з ризикових активів, серед яких опинився і український фондовий ринок. Фінансові результати за 2011 р. і перше півріччя 2012 р. свідчать: у 2011 р. індекс українських акцій втратив 40,3 %, а падіння індексу ПФТС склало 84,45 %. Лише за шість місяців 2012 р. індекси знизилися ще на 50,9 і 47,5 % відповідно [12, с. 84] (табл. 1.).

Таким чином, трейдинг на українському ринку цінних паперів сьогодні малоцікавий через низьку ліквідність, а на перший план за привабливістю виходить створення фондів прямих інвестицій для більшого кола підприємств, які їх потребують.

Таблиця 1 – Публічні інвестиційні фонди за доходністю у 2012 р. [12, с. 85]

Фонд	Керуюча компанія	Пай на 30.12.201 1	Пай на 01.07.201 2	Приріст , %
Інвестиційний капітал – Фонд акцій	Інвестиційний капітал Україна	549,6	722,0	31,38
Інвестиційний капітал – Фонд облігацій	Те саме	1128,3	1401,6	24,22
Оріон	УПІ Капітал	1000,0	1085,1	8,51
ОТП Динамічний	ОТР Capital	817,9	882,8	7,93
Діамант-дивідендний	Діамант Інвест Менеджмент	1544,5	1662,9	7,66
Трійка Діалог Облігації	Трійка Діалог Україна	1080,9	1148,5	6,25

Джерело: investfunds.ua

З нашого погляду, неможливо зробити однозначних висновків про доцільність або недоцільність інвестиційної стратегії, спрямованої на вертикальну інтеграцію та диверсифікацію виробництва через множинність аргументів за і проти. Існуючі в західних компаніях (насамперед у великих корпораціях) тенденції слід сприймати не як панацею зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних промислових підприємств, а як доказ необхідності розробки інвестиційної стратегії, адаптованої до особливостей ринкової кон'юнктури. Вважаємо, що найбільш об'єктивним і відповідним до світових тенденцій в корпоративному управлінні інвестиційними ресурсами критерієм доцільності прийняття тієї чи іншої інвестиційної стратегії є позитивна зміна привабливості в результаті її реалізації.

Автором пропонується раціональна модель організації розробки і прийняття інвестиційних рішень. Її сутність полягає в послідовній реалізації такої схеми (рис.1).

I. Під інвестиційною ідеєю розуміється пропозиція щодо здійснення капітальних вкладень в конкретний проект. Відповідно до моделі ідеї, які виникають в різних підрозділах, стікаються в спеціально сформований центр, який відповідає за координацію зусиль з реалізації стратегії підприємства, де висококваліфікований персонал різного профілю здійснює відсів тих ідей, які не відповідають стратегічним цілям. До складу центру мають входити, по-перше, працівники технічного, конструкторського та інших відділів, які за родом своєї діяльності відстежують стан виробничих потужностей підприємства, і, по-друге, працівники відділу маркетингу, які досліджують ринкову кон'юнктуру. II. Ідеї, що пройшли етап відбору, оформляються у відповідні пропозиції, які надходять до структурного підрозділу, яке відповідає за розробку інвестиційних проектів. III. Відбувається формування кількох варіантів здійснення ідеї, які називаються альтернативами. Сформований набір альтернатив знову піддається просіюванню, критерієм якого служить економічна ефективність. IV. У результаті обирається найефективніший варіант, який і прийнято називати інвестиційним проектом.

Рисунок 1 - Модель організації інвестиційних рішень

Незважаючи на раціональність побудови моделі і мінімізацію ризику, прийняття неефективного рішення колективною оцінкою інвестиційних ідей під кутом зору їх відповідності двом критеріям – організація процесу розробки та прийняття інвестиційних рішень трапляється рідко. Автори [4] основними причинами відхилень від такої моделі на українських підприємствах вважають, по-перше, дефіцит фінансових ресурсів і, по-друге, невідповідність між характерним для багатьох керівників підприємств стилем управління, що склався в період трансформаційної економіки.

А втім правильна організація інвестиційного процесу є одним із чинників успіху підприємства в довгостроковій перспективі, що зумовлює необхідність її оптимізації з огляду на специфіку і можливості конкретного підприємства (практичні приклади на підприємствах ВАТ «ОЗРСВ» і ВАТ «Одескабель» і АТВТ «Первомайськдизельмаш» представлені в [5]). У загальному випадку вдосконалення організації інвестиційного процесу здійснюється поетапно: проводиться аналіз ситуації, що склалась на підприємстві, схеми організації інвестування, визначаються вузькі місця і перебої в системі, розробляється нова схема з посиленням тих ділянок, які давали перебої.

Висновок. До основних характеристик раціональної організації інвестиційного процесу на підприємстві можна віднести:

1) активізацію інвестиційних ідей, коли кожний підрозділ і кожен співробітник підприємства бере участь у формуванні інвестиційного задуму. Погодимось з авторами [5, с. 60–62], що в умовах ринкової економіки пропустити нагоду реалізації ефективного інвестиційного проекту означає послабити ринкові позиції підприємства в довгостроковій перспективі;

2) раціональний розподіл прав і обов'язків між учасниками діяльності

підприємства;

3) розподіл інвестиційних ресурсів між підрозділами підприємства і напрямками інвестування у такий спосіб, щоб забезпечувалося максимальне підвищення привабливості підприємства;

4) формування оптимальної структури джерел фінансування інвестиційних проектів, за якої мінімізується ціна інвестиційних ресурсів;

5) забезпечення акціонерів та потенційних інвесторів високоякісною і достовірною діловою інформацією;

6) дотримання і захист прав акціонерів, зокрема тих, які володіють неконтрольними пакетами акцій.

В умовах невизначеності зовнішнього середовища та дефіциту інвестиційних ресурсів в Україні підвищується важливість такого елементу управління процесом, як гарантування безпеки (зниження ризику) інвестиційних проектів. Перспективи подальших своїх досліджень автор бачить у розробці організаційних заходів з підвищення інвестиційної привабливості високотехнологічних підприємств м. Одеса (ПАТ «Одескабель», ПАТ «Мікрон», ПАТ «ОЗРСВ» та ін.) у межах НДР «Управління ризиком в інноваційних проектах з модернізації високотехнологічних систем» (№ ДР 01007U003790).

Список літератури

1. Виленский П. Л. Оценка эффективности инвестиционных проектов: теория и практика / П. Л. Виленский, В. Н. Лившиц, С. А. Смоляк. – М. : Дело, 2004. – 888 с.
2. Долан Э. Рынок: Микроэкономическая модель : [пер. с англ.] / Э. Долан, Д. Линдсей. – СПб. : Автокомп, 1992. – 496 с.
3. Ендовицкий Д. А. Инвестиционный анализ в реальном секторе экономики : [учеб. пособие]. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 352 с.
4. Запоточний І. В. Державне регулювання регіональної економіки /І. В. Запоточний, В. І. Захарченко ; за заг. ред. Захарченка В. І. – Харків : Одіссей, 2003. – 592 с.
5. Захарченко В. И. Инновационное развитие в Украине: наука, технология, практика : [монография] / В. И. Захарченко, Н. Н. Меркулов, Л. В. Ширяева. – Одесса : Фаворит, 2011. – 598 с.
6. Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов / В. В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 144 с.
7. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы : учеб. пособие : [пер. с франц.] / под ред. Я. В. Соколова. – М. : Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 576 с.
8. Коммерческая оценка инвестиционных проектов. Основные положения методик. – СПб. : Альт, 1993. – 280 с.
9. Кондратьев В. Корпоративное управление инвестиционным процессом / В. Кондратьев, Ю. Куренко // Проблемы теории и практики управления. – 2001. – № 2. – С. 64–69.
10. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление : [пер. с англ.] / Т. Коупленд, Т. Коллер, Дж. Муррин. – 2-е изд. – М. : Олимп-Бизнес, 2000. – 576 с.
11. Ли Ч. Финансы корпораций : теория, методы и практика : [пер. с англ.] / Ч. Ф. Ли, Д. И. Финнерти. – М. : ИНФРА – М, 2000. – 686 с.
12. ТОП – 100. Рейтинг лучших компаний Украины. – К. : Экономика, 2012. – № 2. – 160 с. (151)
13. Anthony W.P., Kasmar K.M. Human Resource Management. A Strategic Aproach. – 4 ed. – South-Western. – 2003. – 898 p.
14. Carltoon D.W., Perloff J.M. Modern Indastrial Organization. Upper Saddle River. – NJ: Prentice Hall. – 2000. – 896 p.

V. Lapteva

Odessa I.I. Mechnikov national university

The organizational providing of increasing the investment attractiveness of the enterprise

The purpose of the article is to define the basic aspects of organization providing of increase of investment attractiveness of industrial enterprises.

A management the increase of investment attractiveness of industrial enterprise in this research is

examined as an instrument of the strategic planning, that, in same queue, is the constituent of strategic management and foresees planning on providing of long-term existence and profitability.

In this case a basic task organization of investment process control on an enterprise is creation of the most favourable terms for the increase of efficiency of internal influence on the process of investing, and also to firmness and flexibility of investment policy to the changes of market conjuncture at the simultaneous cutback of spending, which deal with the process of management.

The authors offer the rational model of organization of development and acceptance of investment decisions in relation to the choice of investment project.

Research results allowed to come to the conclusion, which consists in that in the conditions of vagueness of external environment and deficit of investment resources in Ukraine rises importance of such custom a process control, as guarantee of safety (decline of risk) of investment projects.

investment, enterprise, attraction, process, project

Одержано 09.04.13

УДК [336,77:332.2] – 029.9

А.В. Марачевська, здобувач

Харківський національний економічний університет

Історичний аспект у дослідженні сутності іпотечного кредитування

В статті представлено економічні та правові передумови виникнення сучасної іпотечної системи як в світі, так і в Україні. Виділено головні етапи та історичні моменти в становленні світового ринку іпотечного кредитування на прикладі деяких країн.

іпотека, іпотечне кредитування, ринок іпотеки

А.В.Марачевская, соискатель

Харьковский национальный экономический университет

Исторический аспект в исследовании сущности ипотечного кредитования

В статье представлены экономические и правовые предпосылки возникновения ипотечной системы как в мире, так и в Украине. Выделены главные этапы и исторические моменты в становлении мирового рынка ипотечного кредитования на примере некоторых стран.

ипотека, ипотечное кредитование, рынок ипотеки

Вступ. Проблема житлового забезпечення в нашій державі останнім часом стоїть досить гостро, багато молодих людей та сімей не в змозі самостійно вирішувати ці актуальні питання. Все частіше у фінансово-економічних відносинах купівлі-продажу на ринку нерухомості приймають участь різні банківські та державні інститути із залученням гнучкої системи та механізму іпотечного кредитування. Нагальним питанням стає створення достатньо сприятливих умов для становлення та розвитку такої системи.

Для кращого ж розуміння всіх проблем та формування власної дієвої моделі іпотеки, не зайвим є вивчення історії іпотечного кредитування, його історичних невдач та успіхів з метою проектування останніх на сучасність та майбутнє.